

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 337/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza prerokoval sťažnosť Slovenskej sporiteľne, a. s., Tomášikova 48, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou Roman Kvasnica a partneri s. r. o., Žilinská cesta 130, Piešťany, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Roman Kvasnica, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 244/2015 za účasti Okresného súdu Čadca a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Slovenskej sporiteľne, a. s., na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 244/2015 porušené boli.

2. Okresnému súdu Čadca prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 244/2015 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Slovenskej sporiteľni, a. s., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 700 € (slovom sedemsto eur), ktoré je jej Okresný súd Čadca p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Čadca je p o v i n n ý uhradiť Slovenskej sporiteľni, a. s., trovy konania v sume 390,50 € (slovom tristodevät'desiat eur a päťdesiat centov) na účet advokátskej kancelárie Roman Kvasnica a partneri s. r. o., Žilinská cesta 130, Piešťany, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2018 doručená s'ťažnosť Slovenskej sporiteľne, a. s., Tomášikova 48, Bratislava (ďalej len „s'ťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou Roman Kvasnica a partneri s. r. o., Žilinská cesta 130, Piešťany, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Roman Kvasnica, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 244/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo s'ťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že 9. marca 2015 s'ťažovateľka podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na podklade právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, na základe ktorého začalo exekučné konanie vedené u exekútora pod sp. zn. EX 2242/15 a na okresnom súde pod sp. zn. 7 Er 244/2015.

3. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti poukazuje najmä na tieto skutočnosti:

«V priebehu Exekučného konania súdny exekútor [REDAKOVANÉ] vykonával exekúciu, pričom za účelom vymoženia sťažovateľovej pohľadávky vydal i niekoľko exekučných príkazov.

V dôsledku novely Exekučného poriadku (zákona č. 438/2015 Z.z.) došlo k odkladu vyššie uvedenej exekúcie, nakoľko v Exekučnom konaní sa vymáha voči fyzickým osobám pohľadávka na podklade rozhodnutia súdu, ktorým bolo priznané právo zo zmenky.

V nadväznosti na túto novelu Exekučného poriadku sťažovateľ podľa § 243f Exekučného poriadku doplnil dňa 11.01.2016 návrh na vykonanie exekúcie zo dňa 09.03.2015 o rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinnými, t.j. sťažovateľ ako oprávnený v Exekučnom konaní si splnil všetky povinnosti stanovené Exekučným poriadkom.

Nakoľko Okresný súd Čadca ani po dobe dlhšej ako 2 mesiace nerozhodol o pokračovaní alebo o zastavení Exekučného konania, t.j. nerozhodol podľa § 234f ods. 4 Exekučného poriadku alebo podľa § 234 ods. 6 Exekučného poriadku, sťažovateľ dňa 30.03.2016 zaslal Okresnému súdu Čadca žiadosť o rozhodnutie o pokračovaní v exekučnom konaní, nakoľko vyššie uvedenú dobu sťažovateľ pokladal za dostatočne dlhú na to, aby súd zistil či v Exekučnom konaní sú dané dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku alebo nie.

Keďže i napriek vyššie uvedenej žiadosti zo dňa 30.03.2016 Okresný súd Čadca nerozhodol o pokračovaní alebo o zastavení Exekučného konania, sťažovateľ dňa 17.06.2016, t.j. po dobe dlhšej ako 5 mesiacov odo dňa zaslania doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie podľa ustanovenia § 243f Exekučného poriadku zo dňa 11.01.2016, zaslal Okresnému súdu Čadca opätovnú žiadosť o rozhodnutie o pokračovaní v exekučnom konaní.

Vzhľadom k tomu, že od zaslania doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie podľa ustanovenia § 243f Exekučného poriadku zo dňa 11.01.2016 Okresnému súdu Čadca uplynula doba dlhšia ako 8 mesiacov a Okresný súd Čadca žiadnym spôsobom nereagoval na sťažovateľove žiadosti z dní 30.03.2016 a 17.06.2016 a ani nevydal rozhodnutie, ktorý by buď Exekučné konanie zastavil alebo rozhodol o pokračovaní v Exekučnom konaní, sťažovateľ dňa 12.09.2016 zaslal do rúk predsedu Okresného súdu Čadca, JUDr. Adriane

Pytliakovej PhD., sťažnosť podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z.z. (ďalej ako „Sťažnosť“), nakoľko mal za to, že dochádza pri preskúmvaní či v Exekučnom konaní je alebo nie je dôvod na zastavenie exekúcie a pri vydávaní rozhodnutia o zastavení alebo o pokračovaní v Exekučnom konaní k zbytočným prietahom v konaní zo strany Okresného súdu Čadca.

Dňa 14.10.2016 bol sťažovateľ upovedomený o spôsobe vybavenia vyššie uvedenej sťažnosti, a to listom zo dňa 10.10.2016. V tomto liste predseda Okresného súdu Čadca uviedol, že sťažnosť sťažovateľa považuje za dôvodnú, a to i napriek skutočnosti, že zákon Okresnému súdu Čadca nestanovil žiadnu lehotu, počas ktorej by bol súd povinný rozhodnúť o pokračovaní alebo zastavení Exekučného konania. Predseda Okresného súdu Čadca neuviedol aké opatrenia vykoná na zmenu tohto stavu, iba z toho listu vyplýva, že po podaní sťažnosti si Okresný súd Čadca vyžiadal od Okresného súdu Žilina spis sp.zn. 19Zm/18/2014, a to za účelom rozhodnutia o pokračovaní alebo zastavení Exekučného konania.

Nakoľko odo dňa doručenia listu od predsedu Okresného súdu Čadca zo dňa 10.10.2016. v ktorom bol sťažovateľ upovedomený o vybavení sťažnosti uplynula doba dlhšia ako 11 mesiacov a Okresný súd Čadca nerozhodol o pokračovaní exekúcie, dňa 26.09.2017 kontaktoval sťažovateľ Okresný súd Čadca za účelom zistenia stavu konania. Pracovník Okresného súdu Čadca oznámil sťažovateľovi, že dňa 08.11.2016 im bol z Okresného súdu Žilina postúpený spis sp.zn. 19Zm/18/2014, t.j. nič nebránilo tomu, aby Okresný súd Čadca mohol vo veci rozhodnúť.

Dňa 27.10.2017 sťažovateľ bol nahliadnuť na Okresnom súde Čadca do spisu vedeného pod sp.zn. 7Er/244/2015 za účelom zistenia dôvodu prietahov v konaní. Z tohto spisu bolo zistené, že Okresný súd Čadca nevykonal v konaní žiaden potrebný úkon smerujúci k rozhodnutiu o pokračovaní/zastavení exekúcie, a to i napriek tomu, že od 08.11.2016 disponuje spisom zo základného konania, t.j. spisom z Okresného súdu Žilina vedeného pod sp.zn. 19Zm/18/2014.»

4. Sťažovateľka sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 1 000 € s týmto odôvodnením:

„V tejto sume sťažovateľ zohľadnil najmä dĺžku zbytočných prietahov v konaní a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa spočívajúcu v pocitoch právnej neistoty

a straty dôvery v efektívne poskytnutie súdnej ochrany v predmetnej veci, ďalej nemajetkovú ujmu sťažovateľa spočívajúcu v prehlbovaní pocitu právnej neistoty ohľadom toho, či sa bude v Exekučnom konaní pokračovať, a teda či bude môcť ďalej vymáhať svoju pohľadávku zo zmenky, nakoľko počas nečinnosti Okresného súdu Čadca sťažovateľovi uplynula lehota na podanie návrhu na obnovu konania.

Sťažovateľ má za to, že len vyslovenie porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote nebude dostatočným zadosťučinením ani opatrením a nebude tak dovŕšená ochrana jeho porušených práv, nakoľko sťažovateľ poukázal na prietahy v Exekučnom konaní, v dôsledku ktorých došlo k porušeniu sťažovateľových práv, a to Sťažnosťou, ktorou sa zároveň domáhal, aby Porušovateľ odstránil tieto prietahy, avšak Porušovateľ nevykonal opatrenia smerujúce k tomu, aby prestal porušovať sťažovateľove práva.“

5. Na základe tejto argumentácie sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu, aby po vykonaní dokazovania nálezom vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 7 Er 244/2015, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a priznal jej náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 390,50 €.

6. Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 337/2018-12 z 23. mája 2018 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k prijatej sťažnosti a zároveň oznámila ústavnému súdu, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

7. Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu v prípise sp. zn. 1 SprV 81/18, ktorý bol ústavnému súdu doručený 26. júna 2018, vyplýva, že predsedníčka okresného súdu sa v celom rozsahu pridŕžiava obsahu vybavenia sťažnosti sp. zn. Spr 88/2016 z 10. októbra 2016, v ktorom popri prehľade úkonov vykonaných vo veci poukázala na

skutočnosť, že „Ustanovenie § 57 Exekučného poriadku neukladá exekučnému súdu konkrétnu lehotu, v ktorej je povinný v takomto prípade rozhodnúť, teda exekúciu zastaviť prípadne rozhodnúť o jej pokračovaní v konaní.“. Napriek tomu považovala sťažnosť sťažovateľky za dôvodnú.

8. K vyjadreniu predsedníčky okresného súdu boli pripojené vyjadrenia vo veci konajúcej sudkyne a vyššej súdnej úradníčky.

Z vyjadrenia sudkyne konajúcej vo veci vyplýva, že plynulé konanie vo veci ovplyvnili dve zásadné okolnosti: „Jednak to, že exekučným titulom je zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina sp. zn. 19Zm/18/2014-12 zo dňa 13. 8. 2014, preto ide o skutkovo zložitejšiu vec, keďže bolo potrebné posúdiť nielen zmenkový platobný rozkaz, ale aj zmluvu o splátkovom úvere a jej súlad s právnymi predpismi a za tým účelom bolo potrebné zabezpečiť aj spis Okresného súdu Žilina. Druhou podstatnou okolnosťou je dlhodobá nadmerná zaťaženosť senátu z dôvodu veľkého množstva neskončených vecí a pre nedostatočné personálne obsadenie súdu (opakované prerozdeľovanie spisov).“

Z vyjadrenia vyššej súdnej úradníčky vyplýva: „Vzhľadom na počet pridelených agendy, ktorú je potrebné priebežne vybavovať (k dnešnému dňu ide o 983 spisov), a to nielen agendu exekučnú, ale i civilnú a dedičskú, taktiež čerpanie študijného voľna (od 5.2.2018 do 8.3.2018), práceneschopnosť podpísanej vyššej súdnej úradníčky (od 9.3.2018 do 15.4.2018) a zákonný nárok na čerpanie dovolenky, mám za to, že vec bola vybavená v primeranom časovom úseku.“

9. Predsedníčka okresného súdu v uvedenom prípise zároveň oznámila ústavnému súdu, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

10. Ústavný súd listom z 27. júna 2018 vyzval právneho zástupcu sťažovateľky na zaujatie stanoviska k vyjadreniu okresného súdu, ak to považuje za potrebné, a požiadal ho o oznámenie, či súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci.

11. Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo svojom stanovisku doručenom ústavnému súdu 24. júla 2018 okrem iného uviedla:

„Predsedníčka Okresného súdu Čadca vo Vyjadrení uvádza, že sa pridrižiava skutočností uvedených vo vybavení sťažnosti Spr. 88/2016. V tomto vybavení sťažnosti predsedníčka Okresného súdu Čadca uviedla, že sťažnosť sťažovateľa na prieťahy v konaní zo dňa 12.09.2016 považuje za dôvodnú, a to napriek skutočnosti, že Exekučný poriadok nestanovoval súdu lehotu, počas ktorej mal rozhodnúť o pokračovaní v exekúcií alebo o jej zastavení.

Zákonná sudkyňa vo Vyjadrení uvádza, že prieťahy v konaní boli spôsobené zložitou veci ako i nedostatočným personálnym obsadením súdu a s tým spojeným vysokým zaťaženým sudcov a ostatných pracovníkov súdu.

Súdna tajomníčka vo Vyjadrení uvádza, že v predmetnej veci bolo rozhodnuté dňa 08.06.2018 uznesením č.k. 7Er/244/2015-28, pričom uvádza, že má za to, že vec bola vybavená v primeranej lehote vzhľadom na zaťaženosť súdu, čerpanie študijného voľna, jej práceneschopnosť a čerpanie dovolenky.

Sťažovateľ uvádza, že vo Vyjadrení chýba akákoľvek chronológia úkonov vykonaných Okresným súdom vo veci vedenej pod sp.zn. 7Er/244/2015, a teda nie je možné pre sťažovateľa reálne zhodnotiť postup Okresného súdu Čadca v konaní.

Čo sa týka zložitosti veci (rozhodnutia o pokračovaní alebo zastavení exekúcie v zmysle § 243f Exekučného poriadku) Sťažovateľ má za to, že toto rozhodnutie spočívajúce v preskúmaní, či v základnom konaní bolo prihliadnuté na neprijateľná zmluvné podmienky, na obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo na rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom sa nevyznačuje vysokou mierou zložitosti, pričom Sťažovateľ má za to, že po prijatí novely Exekučného poriadku (zákona č. č. 438/2015 Z.z.) Porušovateľ musel o obdobných veciach rozhodovať.

Istú chronológiu úkonov v tomto konaní obsahuje vybavenie sťažnosti SPR. 88/2016, v ktorom sú uvedené tieto úkony:

1. dňa 13.01.2016 bolo Porušovateľovi doručené doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie,

2. dňa 15.01.2016 bol spis predložený vyššej súdnej úradníčke,

3. dňa 01.04.2016 bola Porušovateľovi doručená žiadosť o rozhodnutie o pokračovaní v konaní,

4. dňa 18.04.2016 bola Porušovateľovi doručená urgencia zo strany súdneho exekútora,

5. dňa 20.06.2016 bola Porušovateľovi doručená opätovná žiadosť o rozhodnutie o pokračovaní v konaní,

6. dňa 10.10.2016 súdna úradníčka spis zreferovala za účelom rozhodnutia o pokračovaní v konaní.

Zároveň dňa 27.10.2017 bol právny zástupca Sťažovateľa nahliadnuť do súdneho spisu za účelom zistenia stavu konania, pričom zistil, že v novembri 2016 Okresný súd Žilina postúpil bol Porušovateľovi spis zo základného konania, v ktorom bol vydaný exekučný titul, a teda Porušovateľ od novembra 2016 mal k dispozícii všetky podklady pre to, aby mohol rozhodnúť o pokračovaní, alebo zastavení exekúcie.

Sťažovateľ má za to, že je neadekvátne, aby Porušovateľ ospravedlňoval prieťahy v konaní, ktoré boli na strane súdu minimálne od novembra 2016 (kedy mu bol postúpený spis z Okresného súdu Žilina, ktorý bol potrebný na to, aby Porušovateľ mohol rozhodnúť) vysokou zaťaženosťou súdu. Čo sa týka nadmernej zaťaženia súdu, ktorou zákonná sudkyňa ako i súdna tajomníčka ospravedlňujú nečinnosť Porušovateľa vo veci, Sťažovateľ poukazuje na ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (I. ÚS 35/03, II. ÚS 52/99, II. ÚS 244/2017).

Zároveň je absolútne neadekvátne, aby súdna tajomníčka, ktorej bola vec predložená na vybavenie ospravedlňovala nečinnosť vo veci čerpaním dovolenky, študijného voľna, alebo jej práceneschopnosťou. Zároveň tieto skutočnosti nemohli spôsobiť nečinnosť Porušovateľa v trvaní niekoľkých rokov.

Sťažovateľ takisto poukazuje na skutočnosť, že nečinnosťou Porušovateľa bolo zasiahnuté i do jeho práva podať návrh na obnovu konania podľa § 228 ods. 1 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom bol vydaný exekučný titul, nakoľko odo dňa právoplatnosti exekučného titulu uplynula už doba dlhšia ako 3 roky, t.j. objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania. V prípade, ak by Porušovateľ konal plynulo a svojím konaním nespôsoboval prietahy v konaní, bolo v jeho možnostiach rozhodnúť o pokračovaní/ zastavení exekúcie, pred plynutím objektívnej lehoty, ktorú mal Sťažovateľ na podanie návrhu na obnovu konania, keďže táto uplynula dňa 24.10.2017.

V prípade, ak príslušný súd druhej inštancie potvrdí rozhodnutie Porušovateľa o zastavení exekúcie, Sťažovateľova pohľadávka sa stane nevymáhateľnou.

I napriek tomu, že Porušovateľ dňa 08.06.2018 vydal uznesenie č.k. 7Er/244/2015-29, ktorým exekúciu zastavil, Sťažovateľ nemal inú možnosť ako podať odvolanie proti tomuto rozhodnutiu, nakoľko stratil inú šancu ako sa domôcť svojho majetkového práva vyplývajúceho zo zmenky a exekučného titulu.

Postupom (nečinnosťou) Porušovateľa teda Porušovateľ hrubo zasiahol nielen do jeho ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ale odňal mu reálnu možnosť domáhať sa obnovy konania, pričom toto právo podať návrh na obnovu konania, v prípade, ak exekučné konanie bolo zastavené v nadväznosti na § 243f Exekučného poriadku, bolo do Občianskeho súdneho poriadku pridané práve v dôsledku skutočností, že došlo novelou exekučného poriadku (zákonom č. 438/2015 Z.z.) k takému zásahu do právnej istoty oprávnených v exekučnom konaní, že zákonodarca, v prípade zastavenia exekúcie, dal týmto oprávneným (veriteľom) možnosť, akou mohli docieľiť, aby v konaní v ktorom bol vydaný exekučný titul, mohlo byť prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, na obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo na rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom.

Postupom Porušovateľa teda bolo zasiahnuté i do Sťažovateľovho ústavného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).“

12. Právny zástupca sťažovateľky zároveň oznámil ústavnému súdu, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

13. Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a predsedníčky okresného súdu o tom, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

14. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 244/2015. Zároveň namietala aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

16. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, pričom v obsahu týchto práv neexistuje zásadná odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

17. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

18. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 2 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), ako aj z čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

20. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že hoci v procese rozhodovania o zastavení exekúcie vykonávanej na základe zmenkového platobného rozkazu alebo pokračovaní v nej došlo k zmene legislatívy,

v dôsledku ktorej súdy preskúmajú aj otázku, či vymáhaný nárok súvisí so spotrebiteľskou zmluvou, či bolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, či je použitie zmeny prípustné a či nedošlo k rozporu s dobrými mravmi, nemožno dať za pravdu sudkyni konajúcej vo veci, že ide o takú skutkovú zložitost' veci, ktorá by ospravedlnila nekonanie okresného súdu a jeho priet'ahy v období viac ako dvoch rokov. Navyše sú tieto otázky, najmä pod vplyvom rozmáhajúcej sa európskej judikatúry, v poslednej dobe častou súčasťou rozhodovacej činnosti okresných súdov. Ústavný súd nepovažuje danú vec za skutkovo zložitú v takej miere, ktorá by ospravedlnila stav, v akom sa napadnuté konanie nachádzalo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu.

21. Správanie sťažovateľky ako strany sporu je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka neprispela k priet'ahom v predmetnom konaní, naopak, aktívne sa zaujímala o priebeh konania vo veci, o čom svedčia jej urgencie a sťažnosť na priet'ahy v konaní adresované predsedníčke okresného súdu.

22. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

23. Z priebehu súdneho konania vyplýva, že napadnuté konanie začalo návrhom sťažovateľky na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie doručeným okresnému súdu 16. marca 2015. Po vydaní poverenia (31. marca 2015) bolo súdnym exekútorom realizovaných niekoľko úkonov. V dôsledku zmeny exekučnej legislatívy zákonom č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v znení neskorších predpisov a v zmysle § 243f zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)

a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov sťažovateľka doplnila návrh na vykonanie exekúcie svojím podaním z 13. januára 2016. Po tomto období súd nevykonával žiaden úkon až do 10. októbra 2016 (takmer 9 mesiacov od doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie), keď požiadal Okresný súd Žilina o zapožičanie spisu sp. zn. 19 Zm 18/2014. Vyžiadaný spis bol okresnému súdu doručený 7. novembra 2016. Od tohto obdobia až do podania sťažnosti ústavnému súdu (16. január 2018) okresný súd okrem lustrácie v registri obyvateľov a oboznámenia sa s uznesením č. k. 7 D 87/2016-25 z dedičského konania nevykonával žiaden úkon. Uznesením z 8. júna 2018 rozhodol okresný súd o zastavení exekúcie. Zo stanoviska sťažovateľky k vyjadreniu okresného súdu vyplýva, že sa proti tomuto rozhodnutiu odvolala a že uvedené konanie nie je zatiaľ právoplatne ukončené.

24.1 Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, v ktorý sa bude konať nové pojednávanie.

24.2 Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní. Povinnosť súdu konať bez prieťahov vyplýva napríklad z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak,

aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

24.3 V záujme hospodárnosti konania vzhľadom na už uvedené bolo zo strany okresného súdu potrebné zabezpečiť takú prípravu spisu, aby mohol v primeranej dobe rozhodnúť o pokračovaní alebo zastavení exekúcie. Jednotlivé úkony vykonávané so značným časovým odstupom, ako aj ich obsah naznačujú neefektívnosť postupu okresného súdu vo veci a nesústredenú činnosť, ktorá prispela k neukončeniu veci v primeranej lehote.

24.4 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu konajúceho vo veci. Pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti preto nemožno prihliadnuť na to, že vyššia súdna úradníčka konajúca vo veci čerpala študijné voľno, bola práceneschopná a čerpala dovolenku, a tiež na počet pridelennej agendy, ktorú vybavuje. Podobne ústavný súd nemohol prihliadnuť na dlhodobú nadmernú zaťaženosť senátu, na ktorú poukazovala sudkyňa konajúca vo veci. Prietahy v konaní nemožno ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva, zakotvené v ústave i v dohovore boli rešpektované a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe. Nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali

príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Celkovú dĺžku súdneho konania v trvaní viac ako tri roky vo veci tvoriacej bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov nemožno ospravedlniť zložitou danou vecou a ani akýmikoľvek objektívnymi ťažkosťami súdu ako takého. Aj pri existencii objektívnych ťažkostí nemožno prehliadnuť, že aj jednotlivé nenáročné úkony súdu vykazovali prietahy v konaní.

Ústavný súd zistil dlhšie obdobie nečinnosti okresného súdu, a to od 13. januára 2016 do 10. októbra 2016 a od 7. novembra 2016 do 16. januára 2018, resp. konštatoval, že úkony, ktoré okresný súd vykonal v tomto období nevedli efektívne k odstráneniu neprimerane dlhého konania (lustrácia v registri obyvateľov, oboznámenie sa s výsledkami dedičského konania).

25. Ústavný súd najmä s prihliadnutím na zjavne neprimeranú celkovú dĺžku konania, ako aj na zistený neefektívny a nesústredený postup okresného súdu dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom a uvedený stav nebol do podania sťažnosti odstránený a naďalej trval. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

III.

26. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

27. Vzhľadom na skutočnosť, že hoci napadnuté konanie bolo už v čase rozhodovania ústavného súdu uznesením okresného súdu z 8. júna 2018 zastavené, nebolo

ešte právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

29. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

30. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

31. Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 1 000 € z dôvodov citovaných v časti I odôvodnenia tohto nálezu.

32. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

33. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä celkovú dĺžku konania a zistenú neefektívnu a nesústredenú činnosť okresného súdu, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 700 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.

34. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

35. Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním.

36. Úhradu trov konania priznal ústavný súd sťažovateľke v uplatnenom rozsahu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

37. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2018 predstavuje sumu 153,50 €. Za dva úkony tak prináleží suma 307 € a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za dva úkony v sume 18,42 €, čo spolu predstavuje sumu 325,42 €. Právny zástupca sťažovateľky je platcom dane z pridanej hodnoty, a preto jej bola úhrada trov konania zvýšená o sumu 65, 08 €. Celková priznaná odmena tak predstavuje sumu 390,50 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

38. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

39. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2018